

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

В І С Н И К

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 3 (35)

Вінниця – 2020

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу

ВИПУСК № 3 (35)

Свідомство про державну реєстрацію

друкованого засобу масової інформації

Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року

Журнал

(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік

Мова видання: українська, російська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року

Номер затверджено на засіданні науково-методичної ради

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

Протокол № 2 від 16 грудня 2020 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Заболотний В.Ф., д.філ.н. Войцехівська Н.К., д.філ.н., проф. Слободинська Т.С., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В., к.мист-ства Іскра С.І., к.пед.н. Головська І.В., спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Луцинкевич Л.А., Царик А.П.

Відповідальність за зміст статей несуть автори

Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу/[ред.кол.: Войцехівський К.Ф. (гол.ред) та інші]. – Вінниця: Вінницька міська друкарня, 2020. – Випуск 3(35). – 116с.

© КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», 2020

З М І С Т

С Л О В О Р Е Д А К Т О Р А

ПОСТАТЬ КЕРІВНИКА ТА ЙОГО РОЛЬ У СТАНОВЛЕННІ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	4
РИТМИ ЖИТТЯ КОЛЕДЖУ	12

КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ <i>БАБІЙ Л.С.</i> ..	20.
ПСИХОЛОГІЧНІ ПЕРЕДУМОВИ РИТМІЧНОГО ВІДЧУТТЯ <i>АВТУХОВ С. Л.</i>	23
РОЗВИТОК САМОСТІЙНОСТІ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ГРИ НА МУЗИЧНОМУ ІНСТРУМЕНТІ <i>МЕЛЬНИК С. М.</i>	26
ПІЗНАВАЛЬНИЙ ІНТЕРЕС–ЧИННИК МУЗИЧНОГО НАВЧАННЯ <i>ОСТРОВСЬКА-ЗІНЕНКО І.О.</i>	30
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ В СУЧАСНІЙ СИСТЕМІ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ <i>НАГОРНЮК В.Г.</i>	33
РОЗВИТОК ЛЕГКОЇ АТЛЕТИКИ НА ВІННИЧИНІ В ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД <i>ПРИСЯЖНЮК Д. С. БИСТРИЦЬКИЙ О. С. МАРТИНЮК Ю. Г.</i>	39
ЕСТЕТИЧНЕ ВИХОВАННЯ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА <i>ЮР'ЄВ Ю.Г.</i>	43

ЕКОНОМІЧНА КУЛЬТУРА ТА ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ МОЛОДІ ЯК ЗАПОРУКА

ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ КРАЇНИ

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ УКРАЇНИ <i>БАБІЙ В.М.</i>	47
ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ І МАРКЕТИНГУ» <i>БУГА О. І</i>	51
ПОДАТКОВА ГРАМОТНІСТЬ СТУДЕНТІВ <i>ЄВДОКИМОВА Н.В.</i>	56
ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ З ФІНАНСІВ <i>ЛИМАР О. Ф.</i>	61
МІЖДИСЦИПЛІНАРНІ ЗВ'ЯЗКИ ЯК ЧИННИК ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИВЧЕННЯ ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ» <i>ВОЛКОДАВ Т. А</i>	68
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІН ЕКОНОМІЧНОГО ЦИКЛУ <i>БАКАЛОВА Н.М.</i>	73

ГЕРМАНІСТИКА ТА СЛАВІСТИКА У СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ НАВЧАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ТА РОЗВИТОК SOFT SKILLS У ХОДІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНИХ МОВ ТА ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	77
ГЕНЕЗИС ІНОЯЗЫЧНЫХ СЛОВ В УСЛОВИЯХ БИЛИНГВИЗМА <i>КИСЕЛЕВ Д.Л., ТАРАТУТА С.Л.</i>	79
POLYSEMY AND MOTIVATION OF WORD MEANING IN ENGLISH LANGUAGE <i>ТКАЧУК ВАЛЕРІЯ</i>	83
ВЕРБАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ “ЛЮБОВ” В ХУДОЖНІЙ АНГЛОМОВНІЙ ЛІТЕРАТУРІ <i>ЛАУТА ЛЮДМИЛА</i>	85

ЛАБОРАТОРІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

«НІ, Я ЖИВА! Я БУДУ ВІЧНО ЖИТИ!» <i>МАЗУР Т. А., НЕНЧИНСЬКА Л. В.</i>	89
СЕРЦЕ МОЄ ТАМ , ДЕ МОЯ БАТЬКІВЩИНА <i>ДИМІНСЬКА В. К. , ПЕКУРАРУ Л. Г.</i>	93
ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ УСПІШНОЇ ОСОБИСТОСТІ <i>БІЛОУС Л. З.</i>	99
ВИКОРИСТАННЯ ПЛАТФОРМИ GOOGLE CLASSROOM В ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАЦІЙНОГО НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ <i>ЛЕБІДЬ О. В.</i>	107

wp - content/

3. Вісник НБУ. №2. 2020. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <https://bank.gov.ua/ua/news/all/visnik-natsionalnogo-banku-ukrayini>

4. Статистичний збірник «Інвестиції зовнішньоекономічної діяльності України» [Відп. за випуск І. С. Петренко] - Державна служба статистики України. – К. 2019.

Стаття надійшла до редакції

10 вересня 2020

ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ І МАРКЕТИНГУ»

УДК [378.147.091.33:793.7] (075.8)

БУГА О. І

*кандидат педагогічних наук,
викладач кафедри фінансово – економічних дисциплін
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

Анотація. У статті розглядається ділова гра як активний метод навчання, застосування ділових ігор під час навчання студентів. Ділові ігри проводяться з метою набуття учасниками професійних знань і якостей в сфері економіки, практичних навичок розв'язання завдань з практичного управління в умовах ринкових відносин.

Ключові слова: ділова гра, активний метод навчання, імітаційно-ігрове моделювання, колективна діяльність.

Постановка проблеми. Сучасні тенденції трансформації українського суспільства, перехід його від індустріальної стадії розвитку до постіндустріальної, інформаційної висувають принципово нові вимоги до професійної підготовки фахівців педагогічного профілю. Ефективність виконання цього завдання значною мірою пов'язана з реформуванням вищої освіти в Україні, що здійснюється в напрямі її демократизації, гуманізації, реалізації положень Болонського процесу та спрямована на розробку перспективних шляхів підготовки кваліфікованих фахівців-педагогів у відповідності до європейських стандартів.

За таких умов проблема фахової підготовки майбутніх учителів технологій набуває нині особливої актуальності,

оскільки вона має спрямовуватися на формування особистості майбутнього фахівця, здатної до плідної педагогічної й управлінської діяльності в сучасних умовах, особистості, котра володіє не лише системою спеціальних знань, умінь і навичок, професійних дій і соціальних відносин, а й вирізняється сформованістю важливих якостей, відповідним рівнем кваліфікації з урахуванням світових і європейських стандартів якості за умов збереження національних здобутків і пріоритетів.

Аналіз останніх досягнень і публікацій. Аналіз психологічної, педагогічної та методичної літератури засвідчує недостатнє обґрунтування педагогічних умов ефективного застосування ділових ігор у професійній підготовці майбутніх учителів. Значний

теоретичний і практичний інтерес науковців зосереджено на з'ясуванні змісту ігрової навчально-пізнавальної діяльності, систематизації і класифікації ігрових технологій, обґрунтуванні їх дидактичних функцій у формуванні фахової компетентності майбутніх фахівців.

Дослідження гри відомими іноземними психологами минулого століття (К. Грос, Г. Спенсер, Д. Патрик) слугували основою для розвитку психологічної концепції гри в працях російських та українських психологів (Б. Ананьєв, Л. Виготський, О. Леонтьєв, С. Рубінштейн, Л. Свистун, Д. Ельконін, П. Щербань та ін.), які співставляють поняття "гра" з поняттям "людська діяльність", виходячи з визначення діяльності як специфічної форми активного ставлення людини до світу, котра проявляється в перетворенні останнього. Саме це положення слугує основою для діяльнісного підходу як важливої методологічної основи дослідження ділових ігор. Так, С. Рубінштейн уважав, що через гру особистість виражає своє ставлення до навколишньої дійсності [5], а Л. Виготський виявив механізм розвитку самого учасника гри за рахунок уявлюваної ситуації, що створюється в грі [2]. Під час цього на першому плані – проблема мотивів і потреб як центральна для розуміння рушійних сил розвитку особистості в грі. В грі виникає психологічно нова форма мотивів – узагальнені наміри особистості [9].

Мета статті: за допомогою ділових ігор сформувати в студентів практичні навички застосування ділових ігор у житті та діяльності в ринкових умовах, мотивувати вибір ними майбутньої сфери професійної діяльності, ініціативності, компетентності, творчої підприємливості та діловитості.

Виклад основного матеріалу дослідження. Ділова гра – активний метод

навчання, який використовує імітацію реального досліджуваного об'єкта для створення в тих, кого навчають, найбільш повного відчуття реальної діяльності в ролі особи, яка приймає рішення [4].

Ділову гру іноді називають і технологією групової терапії, оскільки на учасника гри ефективно впливає атмосфера групи, групового співробітництва й підтримки [10, с. 165].

Іноді ділові ігри називають управлінськими, економічними або імітаційними, хоча клас цих ігор ширший.

Можна запропонувати таке означення ділової гри: *Ділова гра – це варіативна, динамічна форма відтворення предметного й соціального змісту професійної діяльності, моделювання системи адекватних стосунків, що спрямована на закріплення теоретичних знань, формування практичних навичок, на особистісний розвиток майбутнього фахівця.*

В процесі ділової гри майбутні фахівці повинні здійснити аналіз даних ситуацій, схарактеризувати проблему, опрацювати методи та засоби її вирішення, прийняти ухвалу й переконати інших у її доцільності, реалізувати належні практичні дії.

Три чергових принципи це – сукупна діяльність, діалогічна комунікація і двоякий характер – практично підпорядковані принципу ігрового моделювання, слугують передумовою проектування і здійснення ігрової навчальної діяльності.

Принцип спільної діяльності. Ділова гра, як засвідчує наше дослідження, здійснення за присутності кількох учасників, які входять у комунікацію і взаємодіяння з метою обговорювання позицій і прийняття розв'язків. Принцип спільної діяльності встановлює перед педагогом вимоги відбору ролей, визначення кола обов'язків та інтересів „посадових осіб”, загалом того, що є реально на якому завгодно

конкретному виробництві.

Принцип діалогічного спілкування – неодмінна передумова розв’язання академічних завдань і проблем, розробки та прийняття узгоджених ухвал, розвитку пізнавальної активності випускника педагогічного вищого навчального закладу. Реалізація даного принципу забезпечується не тільки проблемною природою ділової гри, а й рольовими позиціями студентів, які розглядають проблемні ситуації, котрі створюються із різноманітних поглядів адекватно до вимог власної ролі. Продукуючи дидактичні та психологічні умови діалогу поміж студентами, педагог моделює щонайкращі умови розвитку фахового мислення.

Принцип двоякого характеру ділової гри. Відповідно до даного принципу реалізація ігрових цілей слугує засобом здійснення мети навчання, виховання та розвитку студента. «Серйозна» діяльність, що розгортається у „несерйозній” ігровій формі, дає право майбутньому фахівцеві інтелектуально розслабитися, виразити творчу ініціативу. Орієнтуючись на принцип двоякого характеру ділової гри, педагог має створити відповідні умови проведення гри, за котрих майбутні фахівці могли б осмислити, що вони здійснюють як учасники ділової гри, а що наче майбутні фахівці. Цього вимагає висунення перед майбутніми фахівцями подвійних цілей: ігрових та педагогічних [1, с. 129-142].

Виходячи з вищесказаного, до стрижневих педагогічних принципів, котрими потрібно керуватися в процесі організації і проведення навчальних ділових ігор у навчанні, можна віднести такі: принцип ділової співпраці педагога і студентів, активності, послідовності, доступності та персонального підходу. До характерних принципів конструювання і

організації ділових ігор потрібно зарахувати наступні: імітаційно-ігрового моделювання, колективної діяльності, проблематичності змісту, двоякості характеру ділової гри, діалогічної комунікації.

Діловим іграм притаманні особливі принципи побудови і проведення, розроблені в теоретичних дослідженнях і підтверджені практикою. Вони, зрозуміло, не можуть охопити всього розмаїття характерних для ділових ігор рис, але визначають їх основні змістові аспекти і вимоги.

Є. Хрупкий [8, с. 10-14], думку якого підтримують В. Симоненко, Н. Фомін [7, с. 159-160], до принципів побудови і проведення ділових ігор відносить:

1. Простоту конструкції та наочність пропонованої моделі ділової гри.
2. Можливість подальшого вдосконалення і розвитку конструкції ділової гри.
3. Самодостатність тем і фрагментів ділової гри.
4. Максимальне використання готових і апробованих розробок, а також націленість всіх елементів гри на вирішення проблеми, що вивчається в процесі гри.
5. Максимальне звільнення учасників гри від підготовчих елементів і елементів забезпечення гри.
6. Визначення мети проведення ділової гри є вивчення процесів функціонування економічних систем.

Як справедливо зазначає В. Платов: «Повинна бути розроблена структура гри, тобто логічна і часова послідовність завдань, котрі ставляться до гравців. Необхідно продумати всі питання, пов’язані з управлінням грою, в тому числі взаємодію керівника гри з ігровими групами і групою забезпечення, котра є його помічником» [4, с. 5]. Методичне забезпечення гри також вимагає серйозної попередньої підготовки.

Тема, обрана для застосування методу, має

бути актуальною, надавати широке поле для дискусії, пропонувати різні варіанти вирішення, носити конкретний виробничий характер. Підбір на ролі-посади має відбуватися з урахуванням знань, організаторських можливостей, особистісних здібностей і якостей учасників гри. Лише після цього розпочинається гра, визначаються групи і ролі, обсяг і виконання завдань на всіх етапах.

У процесі підготовки ділової гри важливо звертати увагу на реалізацію принципу проблемності в змісті гри, на тісний взаємозв'язок ігрових і проблемних ситуацій, в основі котрих лежить конфлікт і суперечності. В ділових іграх рішення приймається в процесі активного пошуку і застосування нових засобів вирішення проблемних ситуацій, котрі виникають у перебігу гри. Студенти мають вміти оперативно аналізувати ситуацію, вести пошук інформації, котрої не вистачає, розв'язувати ситуації, котрі раптово виникають, окреслювати варіанти дій і приймати рішення в умовах, котрі постійно змінюються.

В процесі ділової гри важливий також принцип проблемності в процесі власне ігрової діяльності.

Як справедливо зазначає І. Носаченко, «процес ігрової навчальної діяльності розгортається проблемно у випадку не співпадання цілей, позицій, інтересів (у залежності з відмінностями виробничих ланок та ігрових інтересів учасників, котрі імітуються в гри) або у випадку неоднозначності інтерпретації тими, хто навчається, сенсу інформації, що поступає і передбачає таку форму спілкування, як діалог чи дискусія» [3, с. 10-11].

Для досягнення мети, поставленої перед застосуванням методу ділової гри, як правило подвійної – власне ігрової і дидактично-виховної, – необхідна і подвійна

мотивація діяльності учасників: результативна і пізнавальна. Учасники повинні бути націлені на засвоєння нових знань і реагувати на несподівані повороти гри, а не пасивно чекати її закінчення. Осягнення ними нових професійних знань особливо цінне, коли приводить до постановки і розв'язання нових завдань.

Ділові ігри проводяться з метою набуття учасниками професійних знань і якостей в сфері економіки, практичних навичок розв'язання завдань з практичного управління в умовах ринкових відносин.

У сценарій ділових ігор необхідно вводити критичні ситуації, в котрих студент повинен виробляти в собі дар передбачення, бути готовим до нейтралізації найнепередбачуваніших труднощів, котрі обов'язково викатимуть у процесі вміло підготовленої ділової гри.

Перед проведенням ділової гри викладачу необхідно провести попередню підготовчу роботу з метою уникнення неправильного розподілу ролей, функцій, запобігання емоційних зривів, нерозуміння учасниками гри одне одного. З цією метою викладач має вивчити психологічні особливості і професійні якості кожного з учасників групи, передбачити їх психологічну сумісність, призначити формальних лідерів, котрі володіють якостями неформального лідера; розподілити ролі з максимальним урахуванням професійної придатності та інтересів кожного, а також формувати ще до проведення гри комунікативні вміння і навички, ініціювати міжособистісні контакти неформальних лідерів з метою постійного опосередкованого впливу на учасників гри та процес її проведення.

Викладач як організатор гри має володіти спеціальною підготовкою в сфері розробки і впровадження активних методів навчання, володіти як фаховими знаннями, так і знаннями з психології, соціології, педагогіки, мати певний

досвід проведення ігрового конструювання та моделювання.

У процесі конструювання ділової гри необхідно створити модель реальної соціально-економічної системи, в котрій учасники ділової гри будуть напрацьовувати реальні управлінські рішення.

Викладач має заздалегідь розробити критерії і систему оцінювання дій учасників гри, враховувати, що гра має відповідати соціальним, фаховим, економічним нормам. Він має забезпечити гостроту конфлікту в процесі прийняття управлінських рішень, використовуючи різноманітні засоби створення керованої емоційної напруги.

Логічна і часова послідовність, або структура гри має бути детально спланована. Всі питання, пов'язані з управлінням грою, мають бути детально обдумані. Необхідно серйозно підготувати методичне забезпечення гри.

Доцільно дотримуватися принципів організації проведення ділових ігор, серед яких домінує максимальна завантаженість учасників гри проблематикою імітованої в грі моделі організаційної системи; поетапність входження учасників гри в ситуацію, що моделюється; рівномірність завантаження матеріалом, максимальне наближення ситуації, що моделюється, до реальності, а також участь у грі першої особи підприємства (для підприємств і організацій) [7, с. 15-19].

Висновки. Випускник закладу вищої освіти з економічних спеціальностей має

бути не лише особисто підготовленим до життя в ринкових умовах, а й на належному рівні володіти практичними навичками і втілювати в життя набуті теоретичні знання і вміння. Від його професійної придатності залежатиме ступінь готовності випускників середньої загальноосвітньої школи до життя і діяльності в ринкових умовах, мотивування вибору ними майбутньої сфери професійної діяльності, ініціативність, компетентність, творча підприємливість та діловитість нового покоління.

Недостатня розробленість теоретичних засад застосування ділових ігор у професійній підготовці майбутніх учителів технологій значно звужує перспективи їх використання у навчально-виховному процесі. Через це з'явилася необхідність у мотивуванні педагогічних умов застосування ігрових технологій у підготовці студентів, у розробці ділових ігор, котрі заохочують суб'єктів навчально-виховного процесу до ініціативної міжособистісної взаємодії, допомагають формуванню міцних фахових економічних знань, умінь і навичок і сприяють розвитку їхніх творчих здібностей.

З огляду на те, що ділові ігри часто проектуються відповідно до предметного змісту певної навчальної дисципліни, викладач має чітко усвідомлювати роль і місце цієї дисципліни в майбутній професійній діяльності студентів, знати про можливі сфери застосування предметних знань в навчальній і науково-дослідній роботі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Вербицкий А. А. Деловая игра как метод активного обучения / А. А. Вербицкий // Современная высшая школа. – 1982. – № 3. – С. 129-142.
2. Выготский Л. С. Педагогическая психология / Л. С. Выготский. – М.: Педагогика, 1991. – 479 с.
3. Носаченко И. М. Игровые методы обучения в экономике: Учеб.-метод. пособие. – К.: МАУП, 1995. – 80 с.
4. Павлов С. Н. Компьютерные деловые игры: учебное пособие / С. Н. Павлов. – М. :

Изд. дом Русанова, 1995. – 128 с.

5. Платов В. Я. Деловые игры: разработка, организация и проведение: учебник / В. Я. Платов. – М. : Профиздат, 1991. – 192 с.

6. Рубинштейн С. Л. Основы общей психологии / С. Л. Рубинштейн. – СПб.: Питер Ком, 1999. – 720 с.

7. Симоненко В. Д. Методика обучения учащихся основам экономики и предпринимательства: учеб.-метод. пособие / В. Д. Симоненко, Н. В. Фомин. – Брянск: Изд-во Брянского пед. ун-та, 1997. – 319 с.

8. Хрупкий Е. А. Организация проведения деловых игр: Учеб.-метод. пособие для преподавателей сред. спец. учеб. заведений / Е. А. Хрупкий. – М. : Высшая школа, 1991. – 320 с.

9. Чернилевский Д. В. Технология обучения в высшей школе. уч. издание / Под ред. Д. В. Чернилевского. / Д. В. Чернилевский, О. К. Филатов. – М. : Экспедитор, 1996. – 288 с.

10. Эльконин Д. Б. Избранные психологические труды / Д. Б. Эльконин. – М. : Педагогика, 1989. – 554 с.

Стаття надійшла до редакції

19 вересня 2020

ПОДАТКОВА ГРАМОТНІСТЬ СТУДЕНТІВ

УДК 378.091.31 - 027.31 : 339

ЄВДОКИМОВА Н.В

кандидат економічних наук,

завідувач кафедри фінансово – економічних дисциплін

КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»

***Анотація** У статті висвітлено необхідність формування податкової культури у молоді. Зазначається, що гра може допомогти досягненню навчальних, виховних і розвивальних цілей у колективній діяльності студентів, а її правильна організація допомагає студентам здійснювати діяльність, що є фаховою за напрямом або загальнорозвиваючою. Наводиться сценарій гри, що дає оцінити рівень податкової досвідченості студентів.*

***Ключові слова** Гра, студенти, податки, податкова система, результативність.*

Податки - це основа економіки будь-якої країни, тому від ефективності податкової системи залежить розвиток держави. Основним напрямком у діяльності фіскальної служби має бути прагнення докорінно змінити ставлення платників податків до фіскальних служб, зробити податкову систему простішою та зрозумілішою. Такою, яка давала б змогу бізнесу розвиватися і забезпечувати надходження до бюджетів. У повсякденному житті кожен із нас стикається з податками. Вони нерозривно пов'язані з нашими

витратами і доходами. В остання роки робота з формування податкової культури у молоді набуває особливого значення, а виховання сумлінного платника податків розпочинається з юності. Кожен громадянин має усвідомлювати, що сплата податків – це вчасно отримана пенсія старшим поколінням, заробітна плата вчителів, лікарів, військових, пожежних і т.д. Ухилення ж від сплати податків призводить до недостатнього фінансування суспільного сектора, відпливу капіталів за кордон та